

MINISTER
Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

Warszawa, dnia 16 lipca 2019 r.

BKA.I.0842.1.9.2019.BW.MB

Pan
Kamil Czarniawski
Dyrektor
Powiatowego Urzędu Pracy
w Suwałkach
ul. Tadeusza Kościuszki 71A,
16-400 Suwałki

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

<i>Nazwa i adres jednostki kontrolowanej</i>	Powiatowy Urząd Pracy w Suwałkach, ul. Tadeusza Kościuszki 71A, 16-400 Suwałki
<i>Podstawa prawna kontroli</i>	Art. 118a w związku z art. 103 ust. 2 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy ¹ , dalej zwana ustawą
<i>Data rozpoczęcia i zakończenia czynności kontrolnych</i>	Kontrolę przeprowadzono w dniach od 20 do 24 maja 2019 r.
<i>Zakres kontroli</i>	Wydatkowanie środków Funduszu Pracy na realizację wybranych zadań w 2018 roku: refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy oraz przyznawania środków na podjęcie działalności gospodarczej.
<i>Jednostka</i>	Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej,

¹ t.j. Dz. U. z 2018 r., poz. 1265 z późn. zm.

przeprowadzająca kontrolę Biuro Kontroli i Audytu, Wydział Kontroli do Spraw Pracy

Kontrolerzy

1. Beata Wrześniewska, główny specjalista, upoważnienie do kontroli BKA.VI.0160.176.2019 z dnia 7 maja 2019 roku, kierownik zespołu kontrolerów
2. Monika Białogrodzka, główny specjalista, upoważnienie do kontroli BKA.VI.0160.177.2019 z dnia 7 maja 2019 roku

Ocena kontrolowanej działalności

Na podstawie ustaleń kontroli, działalność Powiatowego Urzędu Pracy w Suwałkach w zakresie objętym kontrolą oceniam pozytywnie pomimo stwierdzonych nieprawidłowości.

Nieprawidłowości dotyczyły w szczególności: wprowadzenia w regulaminie przyznawania środków na podjęcie działalności gospodarczej dodatkowych wymogów dotyczących warunków przyznawania tej formy wsparcia, które nie miały podstaw w obowiązujących przepisach prawa, tj. ustawie oraz rozporządzeniu z dnia 14 lipca 2017 r. Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w sprawie dokonywania z Funduszu Pracy refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy oraz przyznawania środków na podjęcie działalności gospodarczej² (zwanego dalej rozporządzeniem); odbierania od osób bezrobotnych/podmiotów oświadczeń pod rygorem odpowiedzialności karnej, które nie wynikały z przepisów ustawowych; zawierania we wnioskach o refundację/ przyznawanie środków na podjęcie działalności gospodarczej, informacji niewskazanych w ww. przepisach.

Ustalenia kontroli

I. Ustalenia kontroli

W Powiatowym Urzędzie Pracy w Suwałkach - zwanym dalej PUP lub Urzędem - zadania związane z przyznawaniem refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy, zwanej dalej refundacją, oraz jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej, zwanych dalej dotacją lub dofinansowaniem - realizowane były przez Dział Rynku Pracy, wchodzący w skład Centrum Aktywizacji Zawodowej³.

² Dz. U. z 2017 r., poz. 1380.

³ Regulamin Organizacyjny Powiatowego Urzędu Pracy w Suwałkach, stanowiący załącznik do Uchwały Nr VIII/19/2015 Zarządu Powiatu w Suwałkach z dnia 26 lutego 2015 r. w sprawie przyjęcia Regulaminu Organizacyjnego Powiatowego Urzędu Pracy w Suwałkach – regulamin obowiązuje od dnia podjęcia Uchwały Nr VIII/19/2015 przez Zarząd Powiatu w Suwałkach – <http://suwalki.praca.gov.pl/documents/1938857/0/Regulamin%20organizacyjny%20PUP%20w%20Suwałkach/9fb96a9f-9e31-4dd4-b59a-97b927108c7a?t=1477473756974>.

W 2018 r. zadaniami związanymi z przyznawaniem dofinansowania na działalność gospodarczą oraz refundacją kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy, zajmowało się dwóch pracowników Działu Rynku Pracy, z których jeden był osobą wspomagającą w zakresie ww. zadań.

[Dowód: akta kontroli str. 6-33]

Zgodnie ze sprawozdaniem MPiPS-02 za miesiąc grudzień 2018 r., z tytułu finansowania refundacji wydatkowano kwotę 295 400 zł (12 osób), zaś na dotacje 1 954 600 zł⁴ (79 osób). W ramach środków z Funduszu Pracy podpisano łącznie 20 umów, w tym 12 o refundację kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy⁵ oraz 8 dotyczących przyznania środków na podjęcie działalności gospodarczej⁶, na które wydatkowano odpowiednio: 295 400 i 1 966 000,00 zł.⁷

Ogółem do Urzędu w badanym okresie wpłynęło 19 wniosków dot. refundacji⁸ oraz 132 wnioski o dofinansowanie działalności gospodarczej⁹.

Urząd rozpatrzył negatywnie 5 wniosków o refundację; jeden podmiot, którego wniosek o refundację został rozpatrzony pozytywnie, zrezygnował z podpisania umowy; kolejny podmiot złożył wniosek o rozwiązanie zawartej umowy z powodu zaistnienia problemów przy zakupie maszyny, która miała stanowić wyposażenie stanowiska pracy (rozwiązanie umowy nastąpiło przed przekazaniem środków refundacji, a przedsiębiorca nie dokonał zakupów i nie zatrudnił osoby bezrobotnej). Pozostałe wnioski rozpatrzono negatywnie z uwagi na brak bezrobotnych spełniających kryteria wnioskodawców oraz brak środków. Negatywnie zaopiniowano również wnioski przedsiębiorców, którzy aktualnie byli w trakcie realizacji umów w sprawie refundacji.

PUP negatywnie rozpatrzył 3 wnioski o dofinansowanie z Funduszu Pracy.¹⁰ Jeden, ponieważ został złożony po terminie, dwa z uwagi na otrzymanie zbyt niskiej liczby punktów w porównaniu z innymi wnioskami.¹¹

[Dowód: akta kontroli str. 34-60]

⁴ jako zaokrąglenie kwoty: 1 954 570,00 zł w systemie Syriusz^{Std}.

⁵ Nie podpisano umów w ramach środków unijnych.

⁶ a ponadto 40 umów w ramach EFS POWER i 31 umów w ramach EFS RPO.

⁷ Plany finansowe na 2018 r. i ich wykonanie, dokumentacja księgowa, zestawienia sald i obrotów.

⁸ Wszystkie w ramach Funduszu Pracy.

⁹ w tym: 12 wniosków z FP, 68 wniosków z EFS POWER - 2 rezygnacje wnioskodawców i 52 wnioski z EFS RPO - 2 rezygnacje.

¹⁰ oraz 25 wniosków z EFS POWER i 18 wniosków z EFS RPO.

¹¹ Pismo Dyrektora PUP w Suwałkach z dnia 23.05.2019 r., znak: ZR.0712.2.2019.AG.

Badaniu kontrolnemu poddano łącznie 20 spraw, w których dokonano z Funduszu Pracy refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy (12 umów)¹² oraz przyznania środków na podjęcie działalności gospodarczej (8 umów)¹³.

[Dowód: akta kontroli str. 175-1048]

W badanym okresie w Urzędzie obowiązywały: „Regulamin w sprawie refundacji z Funduszu Pracy kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy”¹⁴ oraz „Regulamin przyznawania środków na podjęcie działalności gospodarczej, w tym na pokrycie kosztów pomocy prawnej, konsultacji i doradztwa związanych z podjęciem tej działalności”¹⁵, zawierające dodatkowe wymagania, dotyczące warunków przyznawania tych form wsparcia, które nie miały podstaw w obowiązujących przepisach prawa tj. ustawie i rozporządzeniu. Art. 46 ust. 6 ustawy zawiera delegację dla ministra właściwego do spraw pracy do określenia w drodze rozporządzenia, m.in. szczegółowych warunków i trybu przyznawania podmiotom i osobom, o których mowa w ust. 1 pkt 1-1c i pkt 2 oraz ust. 1a i 1b, refundacji i jednorazowo środków na podjęcie działalności gospodarczej. Wprowadzenie dodatkowych wymogów w „Regulaminie przyznawania środków na podjęcie działalności gospodarczej...” ograniczało dostęp podmiotów i osób uprawnionych do tej formy aktywizacji z uwagi na fakt, że regulamin ten określał nieudzielanie dotacji na: agroturystykę, przewóz osób taksówkami, handel obwoźny, akwizycję. Zgodnie z wyjaśnieniem Dyrektora Urzędu¹⁶, „w regulaminie o przyznawanie środków na podjęcie działalności gospodarczej zawarte zostały dodatkowe zapisy, które nie były wymienione w obowiązujących przepisach prawa, po to, aby wydatkowanie środków przyniosło jak największe efekty. Mając na uwadze racjonalne gospodarowanie środkami publicznymi uznano, że nie należy wspierać działalności, które nie rokują utrzymania się na lokalnym rynku przez dłuższy okres”.

Natomiast, w „Regulaminie w sprawie refundacji...”, określono, że:

- a) refundacji nie podlegają wydatki poniesione m.in. na: szkolenia, licencje niezbędne do wykonywania zawodu, reklamę i promocję firmy, remonty (materiały i usługa), wydatki inwestycyjne obejmujące koszty budowy lokalu, klimatyzację, opłaty eksploatacyjne,

¹² Sprawy o numerach: ZR.7210.1.2018, ZR.7210.4.2018, ZR.7210.8.2018, ZR.7210.9.2018, ZR.7210.16.2018, ZR.7210.13.2018, ZR.7210.15.2018, ZR.7210.17.2018, ZR.7210.12.2018, ZR.7210.14.2018, ZR.7210.11.2018, ZR.7110.11-1.2018.

¹³ Sprawy o numerach: ZR.7202.65.2018, ZR.7100.105.2018, ZR.7100.122.2018, ZR.7100.129.2018, ZR.7100.123.2018, ZR.7100.126.2018, ZR.7100.125.2018, ZR.7100.128.2018.

¹⁴ Regulamin obowiązywał od dnia 17.07.2017 r.

¹⁵ Regulamin obowiązywał od dnia 31.03.2018 r. Wcześniejszy regulamin z dnia 17.07.2017 r. nie miał zastosowania przy realizacji wniosków na dofinansowanie z uwagi na fakt, iż pierwszy nabór wniosków rozpoczął się dnia 3 kwietnia 2018 r.

¹⁶ Pismo Dyrektora PUP w Suwałkach z dnia 23.05.2019 r., znak: ZR.0712.2.2019.AG.

części zamienne, towar handlowy, materiały, surowce do wykonywania usług lub produkcji, dostarczenie wyposażenia zakupionego w ramach przyznanej refundacji (§ 8 ust. 3),

- b) preferowane będą wnioski składane przez podmioty, które aktualnie nie są związane z PUP umową o refundację lub dofinansowanie (§ 4 ust. 6),
- c) Urząd nie skieruje na stanowisko utworzone w ramach refundacji osoby, która w okresie ostatnich 6 miesięcy była zatrudniona lub wykonywała inną pracę zarobkową u wnioskodawcy (§ 9 ust.1),
- d) refundacja nie może dotyczyć łączonego stanowiska pracy, tzn. nazwa stanowiska musi być przypisana do jednego kodu zawodów i specjalności określonego w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 sierpnia 2014 r. w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy oraz zakresu jej stosowania (§ 9 ust. 2).

Zgodnie z wyjaśnieniami Dyrektora Urzędu¹⁷:

ad. a) „w § 8 ust. 3 Regulaminu wymieniono wydatki, które nie podlegają refundacji, gdyż nie stanowią wyposażenia stanowiska”,

ad. b) „zasadne jest, aby przy dużym zainteresowaniu tą formą wsparcia i niewystarczającej ilości posiadanych środków, przyznawane one były tym podmiotom, które aktualnie z nich nie korzystają; w sytuacji, jeżeli liczba podmiotów zainteresowanych utworzeniem stanowiska nie przewyższa możliwości finansowych Urzędu, zapis ten nie jest brany pod uwagę”,

ad. c) „wprowadzenie zapisu o nie kierowaniu na stanowiska utworzone w ramach refundacji osób, które w okresie ostatnich 6 miesięcy były zatrudnione lub wykonywały inną pracę zarobkową u wnioskodawcy, ma na celu uniknięcie sytuacji, w której pracodawca rozwiązuje z pracownikiem umowę o pracę tylko po to, aby ponownie go zatrudnić w ramach dofinansowania”,

ad. d) „refundacja nie może dotyczyć łączonego stanowiska pracy z uwagi na zakupy, które muszą być ściśle związane z rodzajem wykonywanej pracy.”

„Regulamin przyznawania środków na podjęcie działalności gospodarczej...” dopuszczał 3 formy zabezpieczenia zwrotu dotacji tj.: weksel z poręczeniem wekslowym (aval), blokadę środków zgromadzonych na rachunku bankowym oraz gwarancję bankową, podczas gdy § 10 ust. 1 rozporządzenia mówi o możliwości ustanowienia 6 form zabezpieczenia zwrotu dotacji (również poręczenia, zastawie na prawach lub rzeczach oraz akcie notarialnym o poddaniu się egzekucji przez dłużnika). Zgodnie z wyjaśnieniem

¹⁷ Pismo Dyrektora PUP w Suwałkach z dnia 23.05.2019 r., znak: ZR.0712.2.2019.AG.

Dyrektora Urzędu,¹⁸ „bezrobotnym proponowano tylko te rodzaje zabezpieczenia, które dają realną szansę odzyskania wypłaconych środków, w razie niewywiązania się z warunków zawartej umowy.” Natomiast, „Regulamin w sprawie refundacji...” dopuszczał 4 formy zabezpieczenia zwrotu dotacji z 6 wymienionych w rozporządzeniu tj.: weksel z poręczeniem wekslowym (aval), blokadę środków zgromadzonych na rachunku bankowym, gwarancję bankową oraz akt notarialny o poddaniu się egzekucji przez dłużnika. Dyrektor PUP wyjaśnił¹⁹, iż „uznano, że zastaw na prawach lub rzeczach jest praktycznie niewykonalny. Urząd nie jest przygotowany do przyjmowania na stan majątku, którego zastaw dotyczy. Zabezpieczenie w postaci poręczenia zostało pominięte, gdyż uznano, że weksel z poręczeniem praktycznie zastępuje tę formę, a jest bardziej bezpieczny. Poręczenie to, w przeciwieństwie do umowy poręczenia zawartej w oparciu o przepisy KC, nie może być odwołane”.

Zgodnie z przedłożonymi wyjaśnieniami²⁰, zawarty w obydwu regulaminach zapis wskazujący, że decyzję o przyjęciu proponowanej przez wnioskodawcę formy zabezpieczenia podejmuje Dyrektor Urzędu, ma na celu umożliwienie podjęcia przez Dyrektora PUP ostatecznej decyzji, czy proponowana forma zabezpieczenia jest wystarczająca. „Poręczenie przez osobę, która ma niskie dochody, posiada dużo kredytów lub inne zobowiązania finansowe wobec Urzędu (np. jest w trakcie realizacji umowy o dofinansowanie), nie stanowi skutecznego zabezpieczenia. W takiej sytuacji Dyrektor może żądać wskazania innego poręczyciela lub innej formy zabezpieczenia”.

[Dowód: akta kontroli str. 61-76, 153-158, 170-174]

W 2018 roku wnioski o refundację i dofinansowanie były rozpatrywane i opiniowane przez sześciuosobową Komisję ds. rozpatrywania wniosków o udzielenie refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy i dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej, powołaną zarządzeniem Dyrektora Urzędu.²¹ Komisja działała w oparciu o Regulamin prac komisji.²² Zgodnie z regulaminem Członkowie Komisji²³ składają pisemne oświadczenia i zostają wyłączeni z rozpatrywania wniosku w przypadkach wymienionych w art. 24 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego.²⁴

¹⁸ Tamże.

¹⁹ Pismo Dyrektora PUP w Suwałkach z dnia 24.05.2019 r., znak: ZR.0712.3.2019.AG.

²⁰ Tamże.

²¹ Zarządzenie Dyrektora PUP w Suwałkach nr 11/2018 z 20.04.2018 r. wydane na podstawie § 12 ust. 1 pkt 13 Regulaminu Organizacyjnego PUP w Suwałkach.

²² stanowiący załącznik Nr 1 do Zarządzenia Dyrektora PUP w Suwałkach nr 11/2018 z 20.04.2018 r.

²³ obradującej w składzie co najmniej 3 osób.

²⁴ t.j. Dz.U. z 2018 r. poz. 2096 z późn. zm.

Komisja podejmowała decyzje zwykłą większością głosów, z posiedzeń Komisji sporządzane były protokoły zatwierdzane przez Dyrektora PUP.

Komisja rozpatrywała wnioski w oparciu o kryteria, przy wyborze których wzięto pod uwagę czynniki mające największy wpływ na powodzenie działalności gospodarczej (rodzaj planowanej działalności, stopień przygotowania przyszłej działalności, kwalifikacje i uprawnienia wnioskodawcy, analiza finansowa przedsięwzięcia, popyt i podaż na danego rodzaju działalność, kalkulacja wydatków na uruchomienie działalności, sytuacja wnioskodawcy na rynku pracy). „Przy przyporządkowywaniu wagi punktowej do poszczególnych rodzajów kryteriów kierowano się czynnikami, które składają się na to kryterium, np. przy kwalifikacjach i uprawnieniach wnioskodawców brane jest pod uwagę: wykształcenie, doświadczenie zawodowe, kursy i szkolenia zbieżne z rodzajem danej działalności”.²⁵

Osoby bezrobotne skierowane do pracy w ramach refundacji i otrzymujące dotacje na podjęcie działalności gospodarczej zostały zaliczone do drugiego profilu pomocy.

[Dowód: akta kontroli str. 77-106, 153-158]

Wnioski o refundację i dofinansowanie zostały złożone na jednolitych wzorach przygotowanych przez Urząd, zgodnie z właściwością miejscową i zawierały informacje określone odpowiednio w § 2 ust. 2 i § 6 ust. 2 rozporządzenia. Wnioski zostały opatrzone podpisem osób uprawnionych do otrzymania środków. Do wniosków załączano oświadczenia, o których mowa w § 2 ust. 4 oraz w § 6 ust. 3 rozporządzenia.

W oświadczeniach o niekaralności za przestępstwo przeciwko obrotowi gospodarczemu, zawierano klauzulę wskazaną w art. 46 ust. 5c ustawy²⁶. Jednakże, PUP wymagał również złożenia wszystkich pozostałych oświadczeń pod rygorem odpowiedzialności karnej wskazanej w ww. przepisie. Należy zauważyć, że jeżeli ustawodawca zamierza nadać wymaganym oświadczeniom rygor odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń, to rygor ten wprowadza do ustawy i dopiero wówczas można przewidzieć w treści dokumentu wymóg pouczenia o odpowiedzialności karnej. Ponadto, pod wzorami wniosków/ wnioskami Urząd zamieścił zapis o treści: „Świadomy odpowiedzialności karnej za składanie nieprawdziwych zeznań oświadczam, że dane zawarte w niniejszym wniosku są zgodne z prawdą (Art. 233 § 1 k.k.)”. Dyrektor PUP wyjaśnił, że „ustawodawca nie opracował wzoru wniosku o refundację/ dotację, pozostawiając urzędowi

²⁵ Pismo Dyrektora PUP w Suwałkach z dnia 23.05.2019 r., znak: ZR.0712.2.2019.AG.

²⁶ „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia”.

pracy przygotowanie takiego wniosku na podstawie ustawy i rozporządzenia. PUP w Suwałkach przygotował wymagany wniosek, w którym zawarto wszystkie informacje wymienione w rozporządzeniu”, a „dodatkowe wskazanie przepisu art. 233 kk. nie powoduje nieważności wniosku, ani też naruszenia dóbr wnioskodawcy, jak również nie naraża zainteresowanego na żadne dodatkowe utrudnienia”.²⁷

Dodatkowo, wzory wniosków/ wnioski o refundacje/ dotacje zawierały informacje, niewymienione w § 2 ust. 2/ § 6 ust. 2 rozporządzenia (np.: serię i numer dowodu osobistego, datę urodzenia, stan cywilny, NIP wnioskodawcy). Dyrektor PUP wyjaśnił²⁸ m.in., że: „data urodzenia określa wiek wnioskodawcy, który często jest potrzebny (do) sporządzania różnych analiz, sprawozdań, itp.; NIP wnioskodawcy jest konieczny w przypadku pozytywnego rozpatrzenia wniosku, w związku z obowiązkiem wprowadzania udzielonej pomocy do systemu Shrimp; seria i nr dowodu osobistego wnioskodawcy niezbędna jest w celu potwierdzenia tożsamości przy podpisywaniu umowy; informacja o stanie cywilnym, stosunkach majątkowych między małżonkami jest potrzebna w celu ustalenia, czy należy żądać przy podpisywaniu umowy zgody współmałżonka (...). Powyższe dane są gromadzone przez PUP w czasie rejestracji osoby bezrobotnej i wprowadzone do programu SYRIUSZ (są obowiązkowe). Natomiast wpisanie tych danych we wniosku przez zainteresowanego, usprawnia pracę komisji”.

W art. 46 ust. 5a ustawy wskazano dane osobowe poręczyciela, które mogą być przetwarzane w postępowaniach w przedmiocie przyznawania środków. Kontrola wykazała, że Urząd poza danymi wyszczególnionymi w przywołanym przepisie, w formularzach oświadczeń poręczyciela, wymagał także podania dodatkowych danych, takich jak: stan cywilny, liczba dzieci na utrzymaniu, informacje dotyczące współmałżonka, wspólność/rozdzielność majątkowa. Dyrektor Urzędu wyjaśnił²⁹, że „dane te składane są w związku z koniecznością ustalenia, czy wymagana jest zgoda współmałżonka przy przyjmowaniu zabezpieczenia. Informacja dotycząca sytuacji rodzinnej (liczby dzieci na utrzymaniu) niezbędna jest do stwierdzenia, czy dochód osiągniany przez przyszłego poręczyciela, daje realną szansę ściągania powstałych należności, w sytuacji niewywiązania się przez wnioskodawcę z warunków zawartej umowy”.

Badane wnioski o refundację i dofinansowanie spełniały przesłanki, o których mowa w § 3 ust. 1 oraz w § 7 ust. 1 rozporządzenia.

²⁷ Tamże.

²⁸ Pismo Dyrektora PUP w Suwałkach z dnia 24.05.2019 r., znak: ZR.0712.3.2019.AG.

²⁹ Pismo Dyrektora PUP w Suwałkach z dnia 23.05.2019 r., znak: ZR.0712.2.2019.AG.

[Dowód: akta kontroli str. 107-150, 153-158, 170-174, 198-217, 245-261, 290-321, 344-361, 384-400, 426-442, 474-491, 521-540, 567-583, 609-630, 660-676, 998-714; 716-738, 761-780, 801-823, 841-860, 880-900, 920-938, 960-982, 1007-1029]

Zgodnie z § 3 ust. 3 oraz § 7 ust. 4 rozporządzenia powiadamiano pisemnie wnioskodawcę o sposobie rozpatrzenia wniosku, w terminie 30 dni od dnia złożenia. Jednakże, powiadomienia podpisywane były przez dyrektora lub zastępcę dyrektora Urzędu, a nie, jak określono w stosownych przepisach rozporządzenia, przez starostę. Jak wyjaśniono,³⁰ „pisma powiadamiające o sposobie rozpatrzenia wniosku (...) stanowią tylko informację dla zainteresowanego, na podstawie której wnioskodawca może wyrazić akces do przystąpienia w rozstrzygnięciu sprawy. Pisma występujące w toku sprawy, a nie rozstrzygające jej merytorycznie, dla swej ważności nie wymagają podpisu starosty (także pieczęci z *up. Starosty*).”

[Dowód: akta kontroli str. 153-158, 196, 244, 288, 342, 383, 424, 472, 519, 565, 607, 658, 696; 739, 781, 824, 861, 906, 944, 983, 1030]

Analiza dokumentacji wykazała, że umowy o refundacje/dotacje zawierały elementy, o których mowa w § 4 ust. 1, 3 oraz § 8 ust. 2 rozporządzenia. Jednocześnie badane umowy dotyczące przyznania dofinansowania zawierały zapisy³¹ zobowiązujące bezrobotnego do rozpoczęcia działalności gospodarczej w terminie 2 miesięcy od daty podpisania umowy oraz wydatkowania dofinansowania i jego udokumentowania poprzez złożenie rozliczenia w okresie od dnia zawarcia umowy do 2 miesięcy od dnia podjęcia działalności gospodarczej, co było zgodne z § 9 ust. 1 w zw. z § 8 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia.

W treści umów (w § 6/§ 4), zawarto informację o formie zabezpieczenia spłaty udzielonej refundacji/dotacji, w przypadku niedotrzymania warunków w niej określonych.

We wszystkich kontrolowanych umowach o dotacje zwrot dotacji został zabezpieczony wekslem z poręczeniem wekslowym.

W przypadku umów o refundacje, w 9 z nich zwrot refundacji również został zabezpieczony wekslem z poręczeniem wekslowym, natomiast w 3 zwrot środków zabezpieczono przez 2 formy łącznie³², z których 1 - weksel własny in blanco nie była wymieniona w 10 ust. 1 rozporządzenia. Dyrektor Urzędu wyjaśnił³³, iż „w przypadku wyboru przez przedsiębiorcę formy zabezpieczenia innej niż poręczenie wekslowe, które są

³⁰ Tamże.

³¹ w § 2 pkt 2 i 3.

³² akt notarialny o poddaniu się egzekucji przez dłużnika wraz z wekslem własnym in blanco - 2 umowy: Umowa nr UmDop/18/0001 z 15.06.2018 r. i Umowa nr UmDop/18/0008 z 19.10.2018 r., blokada środków na rachunku bankowym wraz z wekslem własnym in blanco - Umowa nr UmDop/18/0003 z 22.06.2018 r.

³³ Pismo Dyrektora PUP w Suwałkach z dnia 24.05.2019 r., znak: ZR.0712.3.2019.AG.

mniej bezpieczne (akt notarialny, blokada środków na koncie) dodatkowo przyjęto weksel wystawiony przez przedsiębiorcę. Miało to na celu wzmocnienie przyjmowanego zabezpieczenia. W sytuacji zbiegu egzekucji z majątku przedsiębiorcy, z innych tytułów, urzędy pracy są na dalszej pozycji, jeżeli chodzi o kolejność zaspokojenia roszczeń. Uznano, że dodatkowe zabezpieczenie pozwala na dochodzenie wierzytelności z całego majątku, również z dochodów przedsiębiorcy, co daje większą szansę na odzyskanie wypłaconych środków. Weksel in blanco nigdy nie stanowił samodzielnej formy zabezpieczenia, wystąpił dodatkowo”.

Stosownie do zapisu § 10 ust. 2 rozporządzenia, określano termin złożenia zabezpieczenia zwrotu refundacji lub dofinansowania. Poręczenie wekslowe przyjmowane było w momencie podpisywania umowy o przyznanie dotacji lub refundacji, o czym wnioskodawcy informowani byli przy ustalaniu terminu zawarcia umowy. W przypadku dokonania zabezpieczenia w postaci aktu notarialnego o poddaniu się egzekucji termin dokonania zabezpieczenia określano w umowie. W przypadku blokady środków na rachunku bankowym termin był podawany w umowie o ustanowienie blokady środków na rachunku bankowym, zawieranej z Urzędem przed dokonaniem przelewu refundacji. Środki były przekazywane po złożeniu zabezpieczenia³⁴.

Kwoty refundacji oraz przyznanego dofinansowania w badanych umowach nie przekraczały wysokości określonej w art. 46 ust. 1 pkt 1 oraz 2 ustawy, tj. 6-krotnej wysokości przeciętnego wynagrodzenia.

[Dowód: akta kontroli str. 170-174, 190-194, 236-240, 282-286, 336-340, 377-381, 418-422, 466-470, 513-517, 558-562, 600-604, 650-654, 690-694; 744-747, 783-786, 825-828, 862-865, 901-904, 939-942, 984-987, 1031-1034]

Urząd dokonywał oceny prawidłowości wykonywania umów poprzez weryfikację aktualności wpisów w odpowiednich rejestrach. Zatrudnienie skierowanych bezrobotnych na refundowanych stanowiskach było monitorowane na podstawie składanych przez pracodawców, za zatrudnionych pracowników, imiennych raportów ZUS RCA i ZUS RSA.³⁵ Ponadto, PUP przeprowadził 12 wizyt monitorujących u pracodawców, którym udzielił refundacji. Wizyty przeprowadzone zostały przed wydaniem skierowania osobie bezrobotnej i polegały na weryfikacji dokonanych wydatków oraz stwierdzeniu utworzenia stanowiska pracy, jego wyposażenia lub doposażenia (zgodnie z § 5 ust. 4 i 6 rozporządzenia). W badanym zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości. Natomiast, na dzień zakończenia

³⁴ Tamże.

³⁵ zgodnie z § 5 ust. 1 pkt 6 Regulaminu w sprawie przyznawania refundacji z Funduszu Pracy kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy.

kontroli nie przeprowadzano jeszcze wizyt monitorujących u osób, które otrzymały środki na założenie działalności gospodarczej, ponieważ podjęcie przez nich działalności nastąpiło w I kwartale 2019 roku.

Stosownie do treści § 5 ust. 1, 5 oraz § 9 .ust. 1, 4 rozporządzenia, rozliczenia refundacji i dotacji złożone do Urzędu zawierały zestawienia wydatkowanych kwot, z uwzględnieniem podatku VAT, ujęte w szczegółowej specyfikacji a wnioskodawcy składali oświadczenia o przysługującym im prawie do obniżenia lub zwrotu podatku od zakupionych towarów i usług.

W badanych sprawach dochowano terminu 2 miesięcy od dnia podjęcia działalności gospodarczej na złożenie rozliczenia kwot dotacji, zgodnie z § 8 ust. 2 pkt 3 rozporządzenia. W 1 przypadku³⁶ wnioskodawca wydatkował środki oraz złożył rozliczenie dotacji przed podjęciem działalności gospodarczej³⁷. Dyrektor Urzędu wyjaśnił,³⁸ że „wydatkowanie środków przed rozpoczęciem działalności gospodarczej jest zgodne z zapisami rozporządzenia i zawartą umową, natomiast złożenie w urzędzie rozliczenia jest tylko czynnością techniczną potwierdzającą fakt poniesienia wydatków”.

Wydatki dokonane w wysokości przekraczającej przyznaną dotację zostały przez Urząd zaakceptowane, ponieważ traktowane były jako wniesienie przez wnioskodawcę wkładu własnego.³⁹

[Dowód: akta kontroli str. 153-158, 185-187, 231-233, 277-279, 331-333, 372-374, 414-415, 412, 461-463, 508-510, 553-555, 595-599, 645-647, 686-687; 757-759, 794-796, 837-839, 876-878, 916-918, 956-958, 1004-1005, 1044-1046]

Do dnia zakończenia czynności kontrolnych nie odnotowano przypadków zwrotu środków z Funduszu Pracy otrzymanych na refundację lub na podjęcie działalności gospodarczej.

W związku ze złożonymi oświadczeniami wystąpiło 6 przypadków zwrotu równowartości odliczonego podatku od towarów i usług zakupionych w ramach refundacji, w łącznej wysokości 23 865,62 zł⁴⁰.

[Dowód: akta kontroli str. 153-158, 160-167]

³⁶ Umowa nr UmDzGosOg/100/18/4 z 21.12.2018 r.

³⁷ Wnioskodawca zrealizował zakupy w okresie od 07.01.2019 do 23.01.2019 r. jako osoba fizyczna i w dniu 25.01.2019 r. złożył w Urzędzie dokumenty potwierdzające wydatkowanie środków. Działalność gospodarczą rozpoczął z dniem 04.02.2019 r.

³⁸ Pismo Dyrektora PUP w Suwałkach z dnia 24.05.2019 r., znak: ZR.0712.3.2019.AG.

³⁹ Pismo Dyrektora PUP w Suwałkach z dnia 23.05.2019 r., znak: ZR.0712.2.2019.AG.

⁴⁰ Umowy o numerach: UmDop/18/0001, UmDop/18/0002, UmDop/18/0003, UmDop/18/0008, UmDop/18/0010, UmDop/18/0013.

Zalecenia

Wobec powyższych ustaleń kontroli zalecam dostosowanie treści regulaminu przyznawania środków na podjęcie działalności gospodarczej, a także wzorów wniosków i oświadczeń dotyczących refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy oraz przyznawania dofinansowania podjęcia działalności gospodarczej, do wymogów ustawy i rozporządzenia.

Obowiązek poinformowania MRPiPS o sposobie wykonania zaleceń i/lub wniosków

Zwracam się o przedłożenie informacji o sposobie wykonania zaleceń, a także o podjętych działaniach lub przyczynach ich niepodjęcia, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego. Informację należy przekazać do Biura Kontroli i Audytu MRPiPS.

Pouczenie

Od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

z up. **MINISTER**
Stanisław Szwed
SEKRETARZ STANU